

DOUNIA
MAHAMMED

SALUT
COPAIN

Er is een man zoek.
Hij wordt gezocht.
De man was zelf op zoek toen hij verdween.
Aangezien hij plots verdween
weten we niet veel over hem.
Niets.
Of ja, hij zoekt iets
en hij wordt gezocht
door wie hij wordt gezocht,
weten we niet precies.
Hij heeft geen haar.
Zijn ogen, daar scheelt iets mee.
Zijn oren zouden flaporen geweest zijn,
maar hoe dat nu juist zit weet niemand.
Een neus heeft hij ook niet echt.
Over zijn mond zwijgen we liever.

Hij zag er een beetje zo uit: *toont man*

Verder wil ik het liever niet meer over hem hebben.

Ik wou – om te beginnen wou ik beginnen.
Nee, om te beginnen wou ik beginnen
met een vraag:

Gaat het?
Hoe gaat het?
Het gaat over iets dat ook heel belangrijk is.
Belangrijker zelfs dan die katten.
Nu ben ik hier weer met mijn k(h)at –
vanalles op mijn papier dat ik zou doen
in het begin, en dan dacht ik dat is onzin
en heb ik het in stukjes gescheurd, mijn papier.
Maar nu sta ik hier over die katten te praten, dat
was ook niet helemaal de bedoeling.
Wie weet willen jullie dat niet,
dat ik over katten praat.
Misschien willen jullie helemaal niet luisteren naar
iets
en wouden jullie gewoon een tijd stil zijn.
Dat kan.
Want ik ging iets onder woorden brengen,
maar ik kan ook iets (z)onder woorden brengen.
We kunnen spreken en luisteren.
Of zwijgen, dat kunnen we ook, zwijgen
en luisteren.
Of ik kan zwijgen.
Als jullie iets willen zeggen of proberen...
Of niets zeggen.
De vraag is wat we willen.
Of als ik mijn vingers in mijn oren moet steken om
iets dat jullie even onder elkaar –

Dat kunnen we doen.
Het plan met de vingers!
Iedereen die nu in stilte wil luisteren naar gezwig,
mag zijn vinger –
De anderen mogen ook hun vinger in de lucht
steken, maar bij voorkeur nu even niet, want dat
zou voor verwarring zorgen.
Wacht, dat is misschien niet eerlijk.

Iedereen die gewoon zomaar zijn vinger
in de lucht wil steken,
zijn vinger of iets anders,
een ander lichaams...ding –

Nee, dat is omslachtig.
Iedereen mag sowieso altijd zomaar vingers in de
lucht steken,
het zou ook moeten lukken dat iemand nu juist nu
op dit moment de noodzaak voelt
om zijn vinger – ik wil ook niet zo vaak
per se, absoluut mijn vingers ergens inst–
Laten we meteen overgaan naar het plan:
Alle vingers die stil...le lucht...

Laten we gewoon een minuut stilte houden, dat
kan nooit kwaad.

stilte wil beginnen

Jullie moeten – niets.

Iedereen mag denken aan wat hij wil.

Of niet denken als je dat kan.

Of niet willen.

Je kan je afvragen hoe alles buiten jezelf
en in jezelf...

(Of je inkopen overlopen.)

stilte wil nog steeds beginnen

Ik zag onlangs een vallende stoel,
ik heb toch maar een wens gedaan,
je weet nooit.

stilte

Om te beginnen wou ik dus beginnen met een
vraag.

De vraag is of dat die vraag was –

Heeft iemand een vraag?

Jullie mogen vragen stellen,

vragen zijn goed:

Droeg de man een rode regenjas?

Neen, de man droeg geen rode regenjas.

Waar ik woon, was er een man.
En altijd als je hem zag lopen,
zag je een soort wandelende hoop kapotte paraplu's,
waar hij dan ergens tussen zat.
Waarom weet ik niet,
regen is toch water
en water is goed.
Als hij iemand zag,
om het even wie,
iemand die passeerde,
riep hij: Salut Copain!
Of: Salut Copine!
Als ik hem zag wachtte ik altijd even,
het was dan ook zijn idee geweest.
Dus hij eerst: Salut Copine!
En dan ik: Salut Copain!
Want iedereen noemt hem Copain.
Nooit Copine.
Hij is ook verdwenen heb ik de indruk.
Ik weet niet wat er met hem is gebeurd.

Vragen zijn goed.

Nu ben ik vergeten wat mijn vraag was.
Maar dat is niet erg, het brengt mij bij iets waar ik
het over wou hebben.
Het stond in een boek:

Er is één ding op de wereld dat u nooit mag vergeten.

Wanneer u alles vergeet, behalve dat ene, hoeft u zich nergens zorgen over te maken. Maar wanneer u overal aan denkt, alles doet en niets vergeet, maar u vergeet dat ene, heeft u eigenlijk niets gedaan.

Ik lees verder.

Voorflap, achterflap, alle tussenflappen.

Niets.

Dat ene.

Kon hij niet een klein beetje duidelijker –
Natuurlijk kon hij niet duidelijker –,
dat weet ik ook.

Je moet dat zelf...

Maar ik lag er nu wel mooi wakker van.

Heel wakker lag ik daarvan.

Ik heb er onderzoek naar gevoerd,
een heel schema gemaakt
met alle mogelijke invloeden
en het is toch wel bijna zeker,
dat ik dáárvan wakker lig.

Ik noteer dat allemaal in mijn nachtonderzoekboek.

Tips staan daar ook in, bijvoorbeeld:

lezen voor het slapengaan.

Dat is veel werk.
Want zomaar de krant lezen in bed, heb ik
afgeschaft.
Daar slaapt een mens nog minder van.
Ik lees nu boeken overdag,
schrapp wat niet past,
verzin er eventueel iets bij hier en daar
en dan pas leg ik ze naast mijn bed.

Ik kan eens overlopen wat er allemaal in dat
schema staat?

Het kussen:
Het kussen staat niet rechtop, ligt plat
en doet niets buitengewoons.

De klok:
De tijd vertoont onvoorspelbaar gedrag.
Eerst vertraagt hij, dan kijk ik op de klok
en is hij ineens veel sneller vooruit gegaan!
Ik kijk weer weg, en de minuten glijden langzamer
voorbij dan uren,
maar als ik dan het uur zie, heeft het ineens HUP
een enorme sprong gemaakt.
Ik denk 'niet kijken', en ze gaan zelfs achteruit, die
minuten.

Maar het volgende moment
– je houdt het niet voor mogelijk –
de nacht is al bijna dag
en ik heb mijn ogen nog niet gesloten
of de wekker gaat:

Hallo?
Ja spreek ik met –?
Nee nee nee.
Is dit het nummer van –?
Ja ja ja ja ja.

Later bleek dat het voor iets belangrijk was en ik
wou zeggen dat ik wel ik was,
maar vond dat dan zo jammer. Nu weet ik nog altijd
niet wat het belangrijke nieuws was.

Een papier zei eens tegen een man:
WEG
De man keek naar het papier.
Hij had al eens papier gezien, de man.
Hij had zelfs papieren verzameld,
alle soorten en formaten.
Hij had ergens gehoord dat dat belangrijk was.
Dit papier kende hij niet.
WEG, zei het.
Hij zette een stap

om te zien of hij dan weg was.

Want waar was dat dan?

Hij was niet echt ergens,

ook niet echt nergens,

maar hij was wel, dacht hij.

Hij keek naar het papier:

WEG

zette een stap

keek naar het papier

zette een stap

keek naar het papier

zette een stak

steek naar het pap –

keek naar de WEG

zette een pap –

keek naar een stap

zette een keek

stak naar het pap stap

keek naar weg pier

stap naar het

stoep stap

stop –

Zo gaat het verhaal door.

Lievelingsdingen?

Neen, die heb ik niet.

Geen lievelingslied.

Geen lievelingsland.
Lievalingsmerk.
Lievalingsdrankje.
Geen lieveling –
maar met kleuren is dat –
ik hou van kleuren in verhouding tot elkaar.
Een bepaald rood met een bepaald soort blauw.
Uw ogen met haar trui bijvoorbeeld.
Maar lievelingsdingen heb ik niet.

Ik heb wel een kat.
Die vindt dat de buurkat niet in onze tuin mag.
Ik zeg dat het toch niet erg is dat de buurkat soms
in onze tuin zit.
Dat hij de buurkat ook gewoon kan appreciëren, wat
is dat nu?
Nu hebben we daar discussie over, want natuurlijk
zou ik het ook vreemd vinden
als mijn burens zomaar in mijn huis komen zitten
wanneer het hun uitkomt.
En ik zeg dan dat dat anders is, maar begon te
twijfelen of dat wel anders is.
Ik stel dan allemaal vragen, want stel nu dat een
kat van een stuk straat zijn tuin maakt,
waar komen we dan uit – eum –
Dat vond hij een hele rare vraag.
Hij zegt dat dat niet kan.

En dat ik altijd alles veel te ingewikkeld maak en het
veel te ver ga zoeken.

‘Een kat die van een stuk straat –
veel te ver gezocht!

Typisch veel te veel te –’

Toen dacht ik dat ik me beter niet
met de kattensamenleving bemoei.

Een man keek op een dag

– zomaar een dag – scheel.

Vanaf die dag keek iedereen scheel terug.

Nochtans was hij dezelfde man

en de anderen dezelfde anderen.

Maar vanaf die dag – zomaar een dag –

veranderden alle ogen in krioelende knikkers
die zijn blik ontweken.

Ze keken naar alles, maar niet naar hem.

Naar stukken hem.

Het was een man die uit stukken bestond.

Een stuk oor. Een stuk neus. Een stuk arm.

Een stuk tand.

Hij keek zo scheel dat hij zijn oren zag

en kwam tot de ontdekking

dat hij flaporen had.

‘Watblijft?’

Ik zei eens dat ik een jongen was...
'WATBLIEFT?'
'Dat is niet waar, gij zijt een –'
'Neen,' zeg ik.
Veel mensen denken dat,
dat ik een meisje ben,
jullie dachten misschien ook
dat ik een meisje ben?
Dat is dus niet zo.
Ik ben helemaal geen –
'Jawel,' zeggen ze, 'gij zijt het duidelijk wel.
Wat een onzin om te zeggen dat gij een –'
'Ik mag toch wel kiezen zeker.
Ik zal het toch wel weten!
En zeker in dit geval ben ik een jongen,' zeg ik.

Een man schaamde zich zo om zijn flaporen
dat hij ze verloor.
Hij deed alles om ze te verstoppen,
tot ze er op een dag genoeg van hadden
en er gewoon afvielen.
Toen vond hij dat zijn neus daar zo
kaal en opzichtig stond.
Hij schaamde zich zo om de neus,
dat ook deze het aftrapte.
Die man heeft zijn ogen uitgestoken,
omdat hij zijn spiegelbeeld niet meer verdroeg.

Achteraf vond hij dat toch wat extreem.
Toen schaamde hij zich zo voor die schaamte,
dat al zijn haar uitviel
en zijn gezicht onzichtbaar werd.
Zo werd de man een lijf.
Het lijf liep zo een tijd rond,
maar vond het steeds vreselijker
dat de mensen zagen dat het gezichtloos was
en probeerde zo goed te verdwijnen
dat het verdween.
Zo verdween een man.
Verder zal ik er niet over praten.

mondharmonica enkel geluid

O! Wil er iemand een koek?
Ik heb koekjes gemaakt!
Het zijn er wel niet genoeg,
maar jullie kunnen eentje delen met je buur.
Te veel koekjes is ook niet gezond.

Ik ben onlangs Dikken Eugène gaan bezoeken.
Twee jaar ligt hij daar al.
Languit op de grond.
Hij klinkt een beetje hol
en begint nogal te stinken,

zo van binnenuit,
daar zit zo iets,
schimmel denk ik.
Ik kon wel nog op hem gaan zitten.
Ik moet dan echt op hem klimmen,
zo dik is hij.
Dik en verrimpeld.
Hoe hij juist is doodgegaan weet ik niet.
200 jaar geleefd.
Dat moet nogal een leven geweest zijn.
Hij is toch een beetje bekend geraakt.
Dikken Eugène.
Iedereen heeft een naam.
Zussen, katten,
tantes hebben ook namen,
broers, mama's, papa's, oma's, opa's
en kassiersters,
die hebben ook allemaal namen.
Andere mensen ook.
Mensen op de metro?
Die hebben allemaal een naam.
Mensen in andere landen?
Hebben ook allemaal namen.
Jullie ook.
Ik ook.
Copain.

Vrienden: Simon, Marie, Mira, Silke, Anjana, Seppe,
Maya, Alan, Bella, Jolien, Shannon, Biko, Emilie,
Clara, Elias, Jérôme, Dieter, Paul, Daniil, Jozef, Tine,
Tristan en Storm...

Allemaal namen.

Bomen zelfs!

Dikken Eugéne bijvoorbeeld.

De man niet.

Dus vraag me niet over welke man ik het heb,
ik zou het niet kunnen zeggen.

Waarom hebben we het eigenlijk over hem.

Niemand kent hem toch.

Niemand kent hem en hij kent niemand.

En de mensen die hem toch ontmoetten, vergaten
hem waar hij bij stond.

Maar dat gebeurde niet,

want hij stond nergens bij.

Hij stond zelfs niet vaak ergens.

Zitten deed hij helemaal niet.

Nooit.

Nochtans iedereen zit soms.

Zussen, katten, tantes, broers,

mama's, papa's, oma's, opa's,

kassiersters... die zitten altijd.

En jullie ook hoor, jullie zitten ook!

Ik zit –

...op de metro en de man tegenover mij begint heel hard te wenen.

Ik zit op de metro en probeer begripvol te kijken, omdat ik begrijp,

maar ik weet niet meer zo goed hoe een begripvolle blik eruit ziet

en voelt op je gezicht

en ik vrees ervoor dat ik heel vreemd kijk.

Ik zit op de metro en moet er juist af

en de man tegenover mij begint heel hard te wenen.

Ik stap van de metro.

Ik stap van de metro

en kom niet te laat,

omdat ik van de metro ben gestapt.

Ik ben van de metro gestapt

en en vraag mij af

of ik iets had moeten zeggen.

Ik ben van de metro gestapt en de vraag kwam te laat.

Maar ik niet.

De man zei nooit iets.

Als hij in nood – of andere gevallen –
toch iets zei, verschoten de mensen,
ze hadden hem niet gezien,
laat staan verwacht dat hij geluid kon maken.
En dan renden ze heel hard weg.
Maar dat gebeurde niet,
want hij zei nooit iets.
En stel nu dat hij dan toch iets zou zeggen, verstond
ook niemand hem.
Dat kwam doordat hij geen taal sprak.
Als hij sprak, sprak hij iets anders.
Klank of zo.
Maar dat gebeurde niet,
want hij sprak nooit.

Nochtans iedereen spreekt een taal.
Zussen, katten, tantes, broers, mama's, papa's,
oma's.
Eén van mijn oma's spreekt bijvoorbeeld deze taal en
de andere oma el 3Arbya.
Papa yahdar el 3Arbya, we khti thani,
wou khawti, wa anna.
Mama thani chwiya.
Hna yahadro lourha oukhra,
besah fel metro thani bezaf enes yahadro kima
hna...

Fi Dzeyer ga3 yahadro el 3Aarbya:
Fatima – Zohra, Rabah, Salim, 3wawesh.
Mami kima ana tahdar ala el gat,
t'goul ydire 'biw'! Ana n'goul lela ydire 'miauw'.
Besah nahadro ga3 hadja.
Ghir hada eradjel lala.
Ih wela lala?

Ja of nee, zeggen ze tegen mij.

stamel-lied

Ik zit op de metro en de man tegenover mij begint heel hard te huilen.
Ik zit op de metro en wat gebeurt er: de man tegenover mij begint heel hard te huilen.
En net op hetzelfde moment begint een kind ook heel hard te huilen.
Ik zit op de metro en een man én een kind beginnen te huilen.
Een vrouw die wat verder staat – je houdt het niet voor mogelijk – begint óók te huilen.
En iemand had er genoeg van en begon ook te wenen.
En een oude vrouw barstte in tranen uit.

De vader van het kind, kreeg het maar niet stil en begon uit bezorgdheid en ellende harder te snikken dan het kind zelf.

(En ook een oude man naast mij begon stilletjes te jammeren.)

beschrijving van iemand uit het publiek

begint te wenen.

Ik bekeek de situatie met grote verbazing.

En mijn verbazing werd zo mogelijk nog groter, want zonder zichtbare reden,

begon een jongen met een sigaret achter zijn oor, ook te wenen.

En toen had heel de wagon verdriet,

want een langbenige vrouw op hoge hakken

herinnerde zich dat ook zij verdriet had

en snikte harder dan ooit.

Toen ben ik afgestapt,

want het was tijd dat het tijd werd.

En ik was niet te laat.

Ik haastte mij naar waar ik heen moest

en zag iemand zich ergens anders heen haasten.

Een haastige auto bracht nog snel een toeterende passagier ergens heen.

En een verloren hond haastte zich naar een haastend baasje.

Iemand ging snel nog vlug rap gauw
even naar het toilet om de take-away koffie van op
de weg uit te plassen.

Ik zag ook iemand tegen een paal botsen
omdat hij bij het stappen
onophoudelijk op zijn klok keek,
maar gelukkig maar
had hij geen tijd om zich te bezeren
of voor bulten of blusten
en liep gewoon door.

En iedereen kwam bijna te laat,
maar net niet,
maar uiteindelijk was dat niet meer belangrijk,
want ze waren alweer bezig
met op tijd vertrekken.

En zo gebeurde het,
dat vanaf die dag
mensen enkel nog toekwamen en vertrokken.

rent 'per ongeluk' in cirkels

Ik stond ergens een luchtje te scheppen,
maar wat gebeurt er:

het luchtje schept mij!

Maar eigenlijk wou ik dat luchtje

omdat ik buiten adem –

Ademloos.

Luchtloos.

Slapeloos.
Blikloos is hij.
De man is geurloos, smaakloos, klankloos.
De man is hopeloos,
radeloos,
dakloos,
zielloos.
wezenloos.
Zorgeloos, is hij.
De man is geruisloos.
Sprakeloos.
Gedachteloos.
Doelloos.
De man is uitzichtloos,
levenloos.
Lusteloos.
Nutteloos.
Zinloos.
Vooral zinloos.
Wat een zinloze man.
Zelfs de stoel waarop hij zit is zinloos.
En de ruimte waarin hij staat manloos.
En of hij nu zit of staat maakt niet uit
– ik hoor het jullie al denken en vragen –
hij bezit en bestaat in geen geval.
Laten we erover ophouden.

mondharmonica tonen

Ik stond daar dus in de lucht te wachten.

Ik wachtte op iemand.

Jullie willen wellicht weten op wie,
maar dat weet ik ook niet.

Ik maakte een praatje met de kauwen
die altijd in de boom zitten die daar staat.

Dat heb ik van mijn oma.

Machi li tahdar hak, mijn andere oma,
die in het bos woont.

Ik praat graag met de kauwen.

Ze hebben een beter overzicht.

Ik stond ergens en een man stond ook ergens.

Ik zag de man en dacht:

die wacht zeker op zijn bus,
maar hij wachtte niet op zijn bus.

Ik dacht: of hij woont hier ergens
en wil ook een luchtje scheppen,
maar hij woonde niet hier ergens
en wou geen luchtje scheppen.

Ik dacht: wie weet vertrekt hij op vakantie,
maar hij vertrok niet op vakantie.

Ik dacht: hij ziet er nochtans moe uit,
maar hij was niet moe.

Ik dacht: hij heeft ruwe handen,

maar hij had zachte handen.
Ik dacht: ik denk dat het misschien toch
een vrouw is,
maar hij was geen vrouw.
Ik dacht: hij voelt zich misschien eenzaam,
maar hij voelde zich niet eenzaam.
Ik dacht: misschien zoekt hij iets,
maar hij zocht niemand.
Ik dacht: het is misschien geen
betrouwbare man,
maar het was wel een betrouwbare man.
Ik dacht: het is wellicht een hele lieve man,
maar het was geen hele lieve man.
Ik dacht: 'hijijij' heeft iets tussen zijn tanden,
maar hij had niets tussen zijn tanden.
Ik dacht: hij is wel heel mager,
maar hij was niet heel mager.
Ik dacht: hij vraagt zich waarschijnlijk af waarom
ik zo sta te kijken,
maar hij vroeg zich niets af.
Ik dacht: wie weet heeft hij misschien
een verdacht plan.

Een vrouw keek naar de man en dacht
die heeft precies een verdacht plan.
Een man keek ook naar de man en dacht
die is iets van plan.

Iemand keek naar de man.

Nog iemand keek naar de man.

Alle mensen keken naar de man

en dachten die heeft een verdacht plan.

Iemand vroeg nog: welke man?

Maar iedereen had het te druk met het over de man en zijn plan te hebben.

En op den duur wees iedereen een andere man aan met een ander plan...

En toen ze de juiste man probeerden aan te wijzen kwam er discussie:

hij had een snor – hij had geen snor

hij had een baard – hij had geen baard

hij had zowel baard als snor – hij had geen van beiden

hij was zenuwachtig en rood aangelopen –

hij was bleek en verdacht rustig

hij was vreemd – hij was onopvallend

hij droeg een tas bij zich – hij had niets

hij had kaal haar,

oren, flaporen, geen oren,

niemand zag de exacte man die hij bedoelde staan, want iedereen keek elkaar aan.

En toen even niemand naar elkaar keek,

begon iedereen een willekeurige man

aan te wijzen die er wie weet misschien

wel iets van weg had.

Toen zei iemand: 'hij zou zich vermomd kunnen hebben'.

Mensen vluchtten naar hun huizen.

mondharmonica piep

Au.

Auto's werden huizen.

Containers ook.

Hondenhokken, schuurtjes,
alles werd woonplek.

Niets was nog wat het eerst was:

Je zag een wortel.

Toen keek je beter

en het was een appelsien.

Later bleek het ook helemaal geen
appelsien te zijn.

Al het eetbare was uitgestorven.

Mensen werden zo dun

dat ze met veertien

op een treinzitje hadden kunnen zitten

als er nog treinen waren geweest.

In de plaats van te eten

stopten ze verpakkingen en papiertjes
onder hun kleren

in een poging om te verstoppen

dat ze zelf mee uitstierven.

Het stonk.

Alles veranderde naar iets jammers.

Alle dingen waren van iets het laatste.

Het enige vanzelfsprekende was dat niets
vanzelfsprekend was.

Niets of niemand werkte nog,
alles was afgelast en verstopt.

Sommigen waren bang voor alle baardmannen.

Sommigen voor alle mensen met een neus.

Niemand vertrouwde niemand.

Niemand vertrouwde nog iemand –
iedereen vertrouwde niemand.

Dochters hun moeders niet,
vaders hun broers niet,
oma's hun oma's niet,
vriendjes, liefjes;
iedereen werd verdacht gedacht.

Ik denk.

Aan wat hij schreef over dat ene.

Dat ene, dat ge niet moogt vergeten.

Dan weer aan dat ene.

Dan weer dat ene.

Dan weer de ene,
dan weer andere gedachten
hangen en zweven door mijn hoofd.

Ik moet zeggen,
niet alle gedachten zijn welopgevoed.
Vaak zijn ze ronduit opdringerig.
Dan kloppen ze op mijn slaap.
Wat op het eerste gezicht beleefd kan lijken,
maar vergis u niet,
want ophouden: neen,
dat doen ze niet.
Ze wringen zich in allerlei vormen,
die vragen,
en zijn in omvang ook niet te voorspellen.
Soms groeien ze.
Dan geef ik ze ongelijk.
Zo maar groeien en groeien,
dat is niet gepast.
En dan midden in alle toestanden van gepieker en
lawaaien
verstoppert ze zich weer
en laten een grote leegte achter.
Zeer ondeugend zijn ze.

Iemand vroeg nog: 'Welke man?'
Maar iedereen had het te druk:

Tijd werd niet meer geteld,
het uur niet in het oog gehouden,
klokken waren stil,

dagen werden nachten.
En seizoenen liepen door elkaar.
Het weer was grijs en grauw en somber.
Of misschien waren de dingen
grijs en grauw en somber
en kon het weer daar eigenlijk niets aan doen.
Alleszins, de zon – de zon is ook al oud,
denk ik.

Oudere mensen waren er niet meer.
Kinderen kwamen er niet meer.
Langzame mensen bestonden altijd
maar heel even.
Gevoelige mensen werden krankzinnig
en verlieten één voor één de wereld.
Andere mensen werden ook krankzinnig
en verzonnen de vreemdste systemen
om het vol te houden.

Er waren er die begonnen te lopen, te lopen,
te lopen, te lopen, te lopen, te lopen...
Tot ze botsten of neervielen.
Anderenschrovidavlapsneedordemerdekukelperzif
lofokilellerdaputainenikomakinneketochsssht.
De rollers... dat spreekt voor zich.
De Verdrinkers bezatten zich.

De Verdragers waren gewoon

– zeer zeldzaam –

niemand was gewoon.

Sommigen AAAA!!

Waarom ze dat bleven doen is mij een raadsel, heel vermoeiend.

Naar het schijnt waren er ook

Uitzonderlingen: kluizenaars,
ze verdwenen uit het zicht.

De springers: sprongen.

Van een gebouw.

De Slappe Lachers:

lachten van uitputting of krankzinnigheid.

En dan waren er andere gevallen,

die bleven voor altijd liggen.

Ik lig.

Als een gevulde lege plank

met zodanig in elkaar geklemde tanden,

dat mijn kaken vergroeien tot één grote kaak.

En de vraag is of dat dan nog een kaak mag worden genoemd.

Het licht dat me voor de gek houdt

door aan en uit te springen.

Het uur dat heel snel en achteruit gaat.

Gebalde vuisten en nagels in mijn palmen gedrukt,
en dat kussen doet nog zo zijn best.

Want het kussen staat niet rechtop,
ligt gewoon plat,
doet niets buitengewoons.
Daar wordt een mens nu eens treurig van.
Maar gelukkig ben ik te moe om treurig te zijn
en is de dag alweer wakker.
Gelukkig ben ik vandaag niet van de treurigste.

*speelt met harmonica in de mond geklemd
en danst een dansje*

Een voet.
Nog een voet.
En hopelijk nog eens die eerste voet,
want hij kon evengoed ergens zijn blijven liggen.
Of iemand had hem meegepakt.
Als je viel,
over een kiezel gestruikeld of zo,
stond je nooit meer recht.

Gewoontes waren levensgevaarlijk.
Twee keer dezelfde weg nemen deed niemand.
Soms riep een waanzinnige nog 'ksst'
naar onbestaande duiven
of zag je iemand kijken
voor hij de straat overstak
alsof er nog auto's reden.

Maar twee keer dezelfde weg nemen,
deed niemand.
Stil staan, zeker in hoeken, mocht niet.
Overal waren fluisterapparaten.
Zelfs in openbare wc's.
Iemand vroeg nog: '...?'
Er waren geheime talen verzonnen
en men verloor de woorden
die er waren geweest
zodat niemand nog met elkaar kon praten:

Bod? Bot? Boot? Een boot?
Is iets dat kan drijven
en waarmee je mensen
of dingen over de zee kan vervoeren.
De zee is een grote plas water.
Water is niet te opvallend,
het heeft de kleur van de grond
waar het zich bevindt.
Het loopt mee,
past zich moeiteloos aan
aan de weg die openligt.
Het reflecteert, weerspiegelt.
En is helder.
Water zou ik willen worden.
Als je twee waters in een glas doet
worden ze ook meteen een water,

en je kan nooit meer zeggen
wat welk water was.
Water zou ik willen –

Niets willen was beter.
Iets willen was belachelijk
en van alles willen absurd.
Alles wat je zag
bezat de mogelijkheid je te beschadigen.
Alles wat je bezat
zag de mogelijkheid je te beschadigen.

Niemand vroeg nog: ‘welke man?’

Regelmatig zag je iemand naakt over de straten
lopen omdat zijn kleren van zijn lijf waren
getrokken.
Schaamte bestond niet.
We zagen er allemaal uit als versleten geraamtes met
een huid rond
die van iemand anders geweest leek te zijn.
Iemand groter en breder.
De huiden hingen rimpelig
over onze schouders.
Sommigen legden er knoopjes in
om er niet over te struikelen.

Het was merkwaardig te zien
hoe iedereen kromp.
We groeiden uit elkaar,
dan groeiden we niet meer.
Uiteindelijk krompen we.
We zagen een plas regenwater
en konden er niet meer over.

Mensen waren: *toont toestand met wankel
evenwichtsoefening*

Angst had geen naam meer.
Het begrip bestond niet.
Omdat het de neutrale toestand was geworden.
Men sliep met wapens in de hand.
Of iets dat er op leek,
een vork,
iets waar je mee kon steken of kloppen.
Men deed alsof men sliep.
Niemand sliep nog.
Niemand was nog ergens welkom.

Weetje:
Ik heb eens gehoord dat alle landen
eens hebben afgesproken om van naam
te wisselen.
Bijgevolg totale verwarring onder de mensen.

Wie hoorde waar, waar hoorde wie,
telt de grond, telt de naam, wie ben ik,
waar ben ik, vanwaar komt gij,
waar moet ik naartoe, wie moet nu welke?
Totale chaos.

Iedereen begon te krioelen en te wroeten, zoals we
insecten ook weleens zien doen,
die hebben ook van die insectuele
identiteitscrisissen en van die dingen.

Nu ja wij mensen liepen helemaal verloren.

En de landen vonden dat grappig.

Maar dat is lang geleden hè,

dat is al heel lang geleden!

Dat was van voor onze oma's en opa's.

Ruitenwissers bestonden nog niet.

Wij vergeten dat soms,

maar veel dingen bestonden vroeger niet.

Of bestonden

en nu niet meer.

En dingen die nu bestaan gaan,

gaan later niet meer bestaan...

En er gaan nog dingen bestaan

die wij niet kennen:

wortels zonder toegevoegde suiker,

bijvoorbeeld.

Dat is al heel lang geleden (van die landen).

Nog steeds wroeten wij.

Als iemand het in zijn hoofd haalde
om in een vlaag van nostalgie
– zoals we ze in het begin allemaal nog hadden –
te praten over dingen als koekjes,
werd hij onmiddellijk opgesloten,
of erger.

We leerden snel te zwijgen.

Zeker over vroeger.

Over vroegen praten

was een vreselijke misdaad,

het maakte anderen zwak en kwetsbaar.

En dat kwam op termijn op hetzelfde neer
als iemand doden.

Je moest dus niet verbaasd zijn

als de ander je dan voor wou zijn

en bij het woord koekje

je nek omwring.

Het was nodig.

Water wringt niet.

Water kolkt, woelt, stroomt, druppelt,
klotst.

Maar wringen?

Dat denk ik niet.

Water vraagt ook niet.

En ligt ook niet wakker.

Nee, water kolkt, woelt, stroomt, druppelt, klotst.

Water moet niet wroeten en vragen.
En kiezen ook niet
en dat komt mij eigenlijk wel goed uit.
Het loopt gewoon.
Water.

Muziek bestond gelukkig nog.
Ernaar luisteren was een aanslag op jezelf,
maar het was een troostende gedachte.
Want muziek was de gedachte aan een andere
eerdere wereld.
Bomen. Kauwen.
De gedachte ergens bij te horen.
Ergens iets te horen.
Te horen.
Behalve de geluiden.
Spookgeluiden.
Die nooit zichtbaar werden.
Die geen oorsprong hadden.
Gewoon geluiden op zich,
die je liever niet had gehoord.

*blazende klank wordt
zingen met mondharmonica*

Het was een troostende gedachte.
Van die muziek.

Verder waren er niet veel herinnerdingen.
Verder verdween alles en niemand.
'Verder' verdween.

En het gekke hieraan is:
Die man, die had geen verdacht plan.
Niemand had ernaar gevraagd,
dus niemand wist het.
Maar er was geen plan.
Gelukkig was er geen plan.
En delen wij koekjes.
Met onze handen.
Gelukkig hebben wij handen!
En voeten, die zijn ook handig.
En kunnen wij spreken.
Of zwijgen, dat kunnen we ook.
De vraag is wat we willen.
Om te beginnen:
Gaat het?
Hoe gaat het?
Gelukkig is er tijd.
Misschien moeten we gewoon
geen einde maken.
Alleen een begin.
Dan kan altijd alles nog gebeuren.
Een begin dat blijft.

Salut Copain ging in première op 27 mei 2015 in
Gouvernement in Gent

Tekst, spel en regie: Dounia Mahammed

Geïnspireerd door teksten van: Daniil Charms, Paul
Auster, Jozef van den Berg
en anderen

Coaching: Tine Van Aerschot

Productie: wpZimmer (Antwerpen)

www.wpzimmer.be

Dank aan: KASK, Gouvernement, Griet Boddez, Simon
D'Huyvetter, Nora Mahammed, Mohamed Mahammed,
Seppe Decubber, Anjana Dierckx,
Brecht Vermeersch, Mira Bryssinck, Silke Huysmans,
Wannes Gyselinck, Simon Allemeersch

Dounia Mahammed (1990, Brussel) studeerde in 2015 af aan de afdeling Drama van het KASK in Gent. Tijdens haar studies maakte ze onder meer de voorstelling *Woudwachten* (2014) met de bezoekers van Villa Voortman (open huis voor mensen met dubbeldiagnose) in Gent. Eerder werkte ze samen met Silke Huysmans voor *Manger de l'O* (2013), met Mira Bryssinck voor *Usotroop* (2014) en met Anjana Dierckx en Lukas Smolders voor *Schaduw mensen* (2013). In augustus 2016 won Dounia Mahammed met haar afstudeerproject *Salut Copain* de SABAM Jongtheaterschrijfprijs 2016 op het festival Theater aan Zee in Oostende. In 2017 volgde de nieuwe solo *w a t e r w a s w a s s e r*, die in première ging tijdens het Love At First Sight-festival in Antwerpen

Toneelwerk

w a t e r w a s w a s s e r – 2017

Salut Copain – 2015